

Huvudman

Sollefteå kommun
kommun@solleftea.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nipanskolan F-9 i Sollefteå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sollefteå kommun att senast **den 15 maj 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Sollefteå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Sollefteå kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 5 maj 2023 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § skollagen samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen)
2. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 17

februari 2023 till den 5 maj 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

3. För varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 5 maj 2023 ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattas under perioden den 17 februari 2023 till den 5 maj 2023. Denna dokumentation ska tillsammans med de fattade besluten ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Sollefteå kommun en anmärkning avseende brister rörande bedömning och betygssättning vid avsaknad av betygsunderlag. Sollefteå kommun ska senast **den 15 maj 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § 2 p. skollagen från att ingripa mot Sollefteå kommun avseende brister rörande sambedömning inför betygssättning och signering av betygskatalogen. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i dessa delar.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser:

- studiero och ordningsregler,
- tillgång till elevhälsa samt
- hantering av frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:6092) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2022 inlett en tillsyn av Nipanskolan F-9 i Sollefteå kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Nipanskolan F-9 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygssättning, studiero och ordningsregler, tillgång till elevhälsa samt hantering av frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektor samt lektionsobservationer den 3 oktober 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat statistik över elevfrånvaro under läsåret 2021/2022, åtgärdsprogram och bakomliggande utredningar samt betygs katalogen för höstterminen 2021 och vårterminen 2022.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionens beslut utgör en samlad bedömning av vad som framkommit genom dokumentstudier, observationer och resultatet av genomförda intervjuer.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar enligt 2 kap. 8 § skollagen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror. Myndigheten har sammanställt en elevförteckning (aktbilaga 12) som kommunicerats med huvudmannen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Arbetet med extra anpassningar

Lärarna, elevhälsan och rektorn berättar att lärarna gör olika extra anpassningar för de elever som har svårigheter i något ämne. Elevhälsan uppger att specialläraren och specialpedagogen har tagit fram ett stöddokument, en lathund, med förslag på

vanliga extra anpassningar. Det kan exempelvis handla om att eleven får en stressboll, bildstöd, skärm eller hörselkåpor. Eleverna berättar att andra anpassningar som de kan få kan vara hjälp med läsläsning, extra provtid och extrauppgifter.

Lärarna förklarar att om de befäradar att en elev inte kommer att nå kunskapskraven i ett ämne, så prövar de med olika extra anpassningar. De berättar om lathunden som de har fått till hjälp i detta arbete, men tillägger också att de alltid kan prata med specialläraren eller någon annan personal i elevhälsan för att bolla tankar och få råd om hur de kan hjälpa eleven.

Anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Lärarna berättar vidare att om de bedömer att de extra anpassningarna är otillräckliga så anmäler de detta till skolans elevhälsomöte (EHM) genom att använda en framtagen blankett, "EHM8". Två lärare uppger att de har gjort sådana anmälningar. Lärarna förklarar att EHM sker en gång i månaden och att de där tar upp frågor kring stöd. Vid EHM deltar rektorn, kuratorn, skolsköterskan, specialläraren och alla undervisande lärare. Lärarna uppger att de på mötena får en samlad bild av vad som fungerar bättre och sämre för eleven. Själva beslutet kring om det ska startas en utredning av elevens behov av särskilt stöd fattas, enligt elevhälsan och rektorn, i samråd vid EHM.

Elevhälsan berättar att de som är involverade i utredningen är eleven och dess vårdnadshavare, de undervisande lärarna, specialläraren, specialpedagogen och rektorn. Undervisande lärare är delaktiga på så sätt att de fyller i en kartläggning för eleven. Enligt lärarna och rektorn tar det som mest en månad från det att läraren anmäler behovet av att utreda en elev till dess utredningen är klar, men vanligtvis går det snabbare.

Rektorn uppger att de utredningar om särskilt stöd som skolan genomför enligt rutinen utmynnar antingen i ett beslut om att ett åtgärdsprogram ska upprättas eller ett beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram. Det är rektorn som fattar beslutet. Enligt elevhälsan finns det en blankett för båda typerna av beslut. Rektorn medger att det alltid finns en viss risk att missa ett beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram i de fall utredningen visar det. Det vanliga är trots allt att utredningarna leder till ett beslut om åtgärdsprogram och rektorn betonar att han är medveten om att själva beslutet är viktigt oavsett utgång, eftersom vårdnadshavare har möjlighet att överklaga ett beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av 14 utredningar kring särskilt stöd (och tillhörande åtgärdsprogram) som skolan har genomfört under läsåret 2021/2022.

Utredningarna består av en kartläggning och analys av respektive elevs behov av särskilt stöd. Det framgår att elevhälsan har varit involverad i samtliga utredningar samt att elev och vårdnadshavare också har medverkat. Efter utredningarna har skolans rektor fattat beslut om att upprätta åtgärdsprogram för eleverna.

Skolinspektionen har även tagit del av skolans betygs katalog för höstterminen 2021 och vårterminen 2022 och uppmärksammat att det finns relativt många elever i nuvarande årskurserna 7-9 med betyget F i ett eller flera ämnen. Vid intervju med lärarna och rektorn har Skolinspektionen ställt frågor kring om skolans personal har anmält och utrett behovet av särskilt stöd för 13 elever (elev 4-16 i aktbilaga 12) som under vårterminen 2022 fick betyget F i minst fyra ämnen och för vilka det inte finns något åtgärdsprogram från läsåret 2021/2022. Skolans rektor har därefter, i en kompletterande skrivelse till Skolinspektionen den 3 november 2022, lämnat förtydligande uppgifter rörande några av dessa elever. Lärarna och rektorn uppger i huvudsak följande om de enskilda eleverna:

Elev 4 är inte anmäld, men kommer enligt rektorn att erbjudas stöd i form av extra anpassningar. Av betygs katalogen framgår att eleven hade sex F i betyg höstterminen 2021 och fem F i betyg vårterminen 2022.

Elev 5 är inte utredd, men lärarna uppger att de har anmält att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. Enligt rektorn pågår en utredning och eleven kommer att få ett åtgärdsprogram. Av betygs katalogen framgår att eleven fick fyra F i betyg höstterminen 2021 och sju F i betyg vårterminen 2022.

Elev 6 får stöd i form av extra anpassningar och kommer enligt rektorn att utredas. Av betygs katalogen framgår att eleven hade fyra F i betyg både höstterminen 2021 och vårterminen 2022.

Rektorn uppger att en utredning om särskilt stöd har påbörjats för **elev 9**. Lärarna uppger däremot att eleven har ett åtgärdsprogram. Av betygs katalogen framgår att eleven fick åtta F i betyg höstterminen 2021 och 11 F i betyg vårterminen 2022.

Enligt rektorn har skolan utrett behoven av särskilt stöd för **elev 8 och 10** och kommer att upprätta åtgärdsprogram för dessa elever. Lärarna uppger däremot att eleverna har åtgärdsprogram.

Elev 11 har enligt rektorn haft så hög frånvaro att det varit svårt att genomföra någon utredning kring elevens behov av särskilt stöd. Eleven har lyfts i EHM under höstterminen och den samlade bilden därifrån är att eleven inte har några generella inlärningssvårigheter, utan att det är den höga frånvaron under förra läsåret som är förklaringen till att eleven för närvarande har många F. Under början av höstterminen har elevens närvaro varit bättre (12 procents frånvaro under augusti och september 2022) och skolan har därför inte vidtagit några åtgärder för eleven, annat än en kartläggning bland undervisande lärare om orsakerna till att eleven inte nådde godkända betyg under vårterminen 2022. Av betygs katalogen framgår att eleven hade två F i betyg höstterminen 2021 och sex F i betyg vårterminen 2022.

Även **elev 12** har enligt rektorn haft så hög frånvaro att skolan inte har kunnat utreda elevens behov av särskilt stöd. Åtgärder har dock vidtagits utifrån elevens frånvaro. Skolan har haft möten med vårdnadshavare, elev

och extern aktör och det finns en plan för återgång till skolan. Rektorn uppger att eleven kommer att utredas så fort hen är åter i skolan, medan lärarna säger att eleven har ett åtgärdsprogram. Av betygs katalogen framgår att eleven hade åtta F i betyg höstterminen 2021 och 13 F i betyg vårterminen 2022.

Vad gäller **elev 13** har skolan delvis kartlagt elevens behov och eleven får stöd i form av extra anpassningar. Rektorn uppger att skolan kommer att genomföra en fördjupad kartläggning av elevens stödbehov. Lärarna säger däremot att eleven har ett åtgärdsprogram. Av betygs katalogen framgår att eleven inte hade några F i betyg höstterminen 2021, men fyra F i betyg vårterminen 2022.

Rektorn berättar att **elev 16** vid flera tillfällen har lyfts i EHT och EHM och den samlade bedömningen från lärarna är enligt rektorn att elevens avsaknad av betyg är direkt kopplad till den höga frånvaron. Eleven anses ha väldigt goda förmågor till inläring överlag och är ur det perspektivet inte i behov av särskilt stöd. Eleven får stöd av skolvärden och studie- och yrkesvägledaren kring att följa upp och skapa struktur för de skoluppgifter som eleven ligger efter med och/eller behöver göra för att nå betyg i samtliga ämnen. Av betygs katalogen framgår att eleven fick sju F i betyg höstterminen 2021 och sex F i betyg vårterminen 2022.

Elev 7 och 15 har slutat vid skolan.

Vid frågor till lärarna kring om fler elever borde vara anmälda och utredda för behov av särskilt stöd, svarar en lärare att fler elever borde vara anmälda och utredda eftersom det finns många elever i årskurs 7 som skulle behöva särskilt stöd. En annan lärare uppger att hen vet att det finns elever som skulle behöva mer stöd än de får i matematiken, eftersom de inte alls ligger på samma nivå som övriga elever. Läraren nämner som exempel en elev som fick riktat stöd av speciallärare under årskurs 6, men som inte får något stöd nu i årskurs 7. Lärarna berättar vidare att skolan har bytt rektor och att "det nya" inte har satt sig än. Från och med höstterminen 2022 finns det nya stödgrupper i skolan: "Spektrum" för elever med autism, "Studieron" för de som behöver lugn och ro och "Spec" för de elever som behöver stöd av speciallärare. Lärarna uppger att det bara fanns två stödgrupper och för få platser under förra läsåret och menar att skolan därför inte kunde möta stödbehovet hos eleverna. På frågan om skolan i år kan tillgodose stödbehovet svarar en lärare "inte just nu". Läraren uppger att det visserligen finns fler platser i stödgrupperna nu, men att de kanske inte vet vilka elever som ska vara där än.

Även rektorn säger att det förmodligen finns fler elever som borde vara anmälda till EHM än vad som är fallet. Elevhälsan uppger att samtliga elever som är i behov av särskilt stöd kommer att utredas, men att det finns vissa elever som får prioriteras före andra.

Åtgärdsprogram samt uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder

Skolinspektionen har, som tidigare nämnts, tagit del av 14 åtgärdsprogram som upprättats vid skolan under läsåret 2021/2022. Av samtliga åtgärdsprogram framgår elevens behov av särskilt stöd, vilka åtgärder som ska vidtas för att tillgodose stödbehoven och när utvärdering ska ske. I de flesta fallen framgår även tydligt vilka som ansvarar för uppföljningen och utvärderingen av åtgärdsprogrammet. Det framgår också om elev och vårdnadshavare varit delaktiga i utarbetandet av åtgärdsprogrammet, vem som fattat beslutet samt information om hur beslutet kan överklagas.

Lärarna uppger att åtgärdsprogrammen följs upp i samband med elevhälsomötena eller vid ett separat möte med speciallärare. Efter uppföljningen och utvärderingen fattas ett nytt beslut om åtgärdsprogram för eleven. För elever som är i behov av särskilda stödinsatser under en längre tid kan det enligt lärarna gå två till tre månader mellan uppföljningarna, medan kortvariga insatser följs upp tätare. Rektorn uppger att åtgärdsprogrammen följs upp månadsvis och att det sker i EHM.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

I 3 kap. 5 § skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

I 3 kap. 7 § skollagen anges att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vid en utredning av en elevs behov av särskild stöd ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § skollagen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av paragrafen framgår att skolan inte bara har en skyldighet att utreda elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, utan även elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Med uttrycket "andra svårigheter i sin skolsituation" avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning att befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås (prop. 2009/10:165 s. 664). I förarbetena till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § skollagen visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I 29 kap. 10 § skollagen anges att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild hos en kommun tillämpas bland annat bestämmelserna i 31 och 33 §§ förvaltningslagen (2017:900) om formkraven för ett beslut samt underrättelse om innehållet i ett beslut och hur ett överklagande går till. Enligt förarbetena till bestämmelsen gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att uppmärksamma och ge tidiga stödinsatser till elever som är i behov av det. Av utredningen framgår visserligen att skolan har rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, men samtidigt finns det elever som har F i flera ämnen och ändå inte erhåller några stödinsatser ens i form av extra anpassningar. Detta tyder på att all personal inte känner till skolans rutiner.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns elever vars behov av särskilt stöd inte anmälts eller utretts, trots att det funnits uppenbara signaler om att så borde ha skett. Elev 4 har exempelvis inte anmälts, trots många F både under höstterminen 2021 och vårterminen 2022, och rektorn uppger själv att det förmodligen finns fler elever som borde vara anmälda till EHM än vad som är fallet. Det finns även exempel på elever som över tid saknat godkända betyg i flertalet ämnen och elever som uppvisar andra svårigheter, till exempel

frånvaroproblematik, men där utredningar av elevernas eventuella behov av särskilt stöd aldrig genomförts. Som exempel kan nämnas elev 5, 6, 9, 11, 12, 13 och 16. Rektorn uppger att det pågår utredningar för elev 5 och 9 samt att utredningar ska genomföras för elev 6, 12 och 13. Samtidigt verkar lärarna tro att elev 9, 12 och 13 redan har ett åtgärdsprogram. Med tanke på att eleverna haft låg måluppfyllelse under ett helt läsår, anser dock Skolinspektionen att det tagit alldeles för lång tid för skolan att utreda dessa elever. Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla att en elev inte behöver ha inlärningsmässiga svårigheter för att skolan ska ha en skyldighet att utreda elevens eventuella behov av särskilt stöd. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation som på sikt kan påverka möjligheterna att nå kunskapskraven. Det kan exempelvis handla om sociala svårigheter, koncentrationssvårigheter eller frånvaroproblematik, som gör det svårt för eleven att delta i undervisningen. Förhållandet att elevers svårigheter i skolsituationen inte uppmärksammas eller utreds skyndsamt riskerar att elever går miste om nödvändigt och behovsanpassat stöd för att utvecklas i riktning mot utbildningens mål.

De utredningar om särskilt stöd som Skolinspektionen har tagit del av är dock väl genomförda och även de upprättade åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav. Det framgår vidare att de vidtagna åtgärderna regelbundet följs upp och utvärderas. Skolinspektionens utredning kan därför i övrigt inte visa att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Sollefteå kommuns verksamhet vid Nipanskolan F-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Sollefteå kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Bedömning och betygssättning vid avsaknad av betygsunderlag

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog för höstterminen 2021 och vårterminen 2022. I betygskatalogen för vårterminen 2022 återfinns endast ett streck i ett ämne för en elev. Detta trots att relativt många elever på skolan har hög frånvaro. Det finns även elever som under vårterminen 2022 har fått ett eller flera F uppflyttade, medan övriga elever i klassen har fått nya betyg i ämnena.

Vid frågor till lärarna om vad detta kan bero på svarar lärarna att de flyttar upp det tidigare betyget ifall eleven haft för hög frånvaro för att de ska kunna sätta ett nytt

betyg i ämnet. De uppger vidare att de inte sätter ett streck i dessa fall, därför att betygsunderlag finns sedan tidigare och därmed inte saknas helt. Enligt lärarna är det rektorn som har sagt åt dem att göra så.

Rektorn uppger att han har instruerat lärarna att sätta ett streck i ämnet när det inte finns något underlag alls att bedöma. Om eleven däremot har varit närvarande så pass att det finns något att bedöma, ska streck inte användas. Rektorn ger ett fiktivt exempel att om en elev har fått betyget E under höstterminen men sedan inte kommer på lektionerna under vårterminen, så finns det trots allt något betygsunderlag men då kanske eleven får ett F istället för ett E. Om eleven sedan inte deltar i undervisningen även under den efterföljande terminen, och alltså har varit frånvarande ett helt läsår, så ska eleven få ett streck i ämnet. Rektorn uppger att det inte är lättolkat vad det innebär att "sakna underlag".

Vid fråga till rektorn om varför vissa elever har fått ett F uppflyttat vid betygssättningen vårterminen 2022, medan övriga elever har fått nya betyg i ämnena, uppger rektorn att det generellt kan bero på en osäkerhet hos lärarna i hur man ska hantera uppflyttade betyg.

Sambedömning inför betygssättning och signering av betygskatalogen

Av betygskatalogen för höstterminen 2021 och vårterminen 2022 framgår det att samtliga betyg i årskurserna 6-8 i ämnet textilslöjd endast har signerats av en olegitimerad lärare. I ämnet trä- och metallslöjd har även betygen i klass 6B endast signerats av en olegitimerad lärare. För övriga klasser finns det en medbedömare i ämnet som också har signerat betygen, men det framgår dock inte av inskickad dokumentation om medbedömaren har lärarlegitimation. Vad gäller betygen i moderna språk franska så har dessa för årskurserna 7-8 utfärdats tillsammans med en legitimerad lärare, medan betygen i årskurs 6 i ämnet endast har signerats av en olegitimerad lärare.

Rektorn uppger att det finns en ny framtagen plan för att säkerställa att bedömning och betygssättning ska ske på ett korrekt sätt, trots att det finns många lärare på skolan som saknar lärarlegitimation. Rektorn berättar att alla obehöriga lärare från och med höstterminen 2022 har fått en medbedömande lärare inför betygssättningen. Lärarna har fått en PM om hur bedömningen och betygssättningen ska gå till samt vilken legitimerad lärare som utgör stöd för vilken olegitimerad lärare. Lärarna ska ha månadsvisa träffar där de diskuterar bedömning.

Lärarna bekräftar till viss del rektorns uppgifter. En legitimerad lärare berättar att hen har handlett olegitimerade lärare vid betygssättningen i ett flertal ämnen. Läraren har då suttit ner med den olegitimerade läraren och sambedömt och därefter signerat betyget. Enligt läraren har de som är legitimerade fått tilldelade uppdrag, men hjälper även andra olegitimerade lärare för att vara en god kollega. En lärare säger dock att det i vissa ämnen är bättre uppstyrt vem som ska handleda vem, medan det för några lärare nog har varit otydligt. En annan lärare berättar att de lärare som undervisar i samma ämne gör ämnesplaneringen tillsammans och att det därigenom blir tydligt även för den olegitimerade läraren vad eleverna ska

kunna för att nå olika betygskriterier. Detta görs i exempelvis matematiken och där sker också sambedomning inför betygssättningen. Enligt läraren signerar både den legitimerade och den olegitimerade undervisande läraren betygs katalogen. En lärare tillägger att det inte finns någon legitimerad lärare som undervisar i slöjd och att det därför antagligen är rektorn som signerar betygs katalogen i det ämnet.

På Skolinspektionens fråga om hur bedömning och betygssättning sker i ämnet slöjd förklarar rektorn att han själv utgör "bollplank" för läraren i textilslöjd. Att vara bollplank innebär enligt rektorn att han följer planeringar och bedömningar i samarbete med läraren. Rektorn uppger att han inte är bollplank för läraren i trä- och metallslöjd på samma sätt, eftersom rektorn känner sig trygg med att den läraren har arbetat som slöjdlärare länge. Rektorn uttrycker att han har insikt i att han däremot inte kan signera betygen i betygs katalogen, men uppger att han kommer att prata med en speciallärare om att denne signerar även om det "inte är helt rätt".

Utifrån de otydliga uppgifterna från lärarna och rektorn kring hur bedömning och betygssättning ska ske i ämnet slöjd, har Skolinspektionen ställt en kompletterande fråga till rektorn om detta. I en skrivelse till Skolinspektionen den 3 november 2022 uppger rektorn att även de olegitimerade lärarna som undervisar i textilslöjd respektive trä- och metallslöjd nu har en medbedömande lärare på samma sätt som övriga olegitimerade betygsättande lärare vid skolenheten.

Rättslig reglering

I 3 kap. 14 § skollagen anges att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

I 10 kap. 15 § första stycket skollagen anges att betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Av 10 kap. 18-19 §§ skollagen framgår att läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet. Detta ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) markeras med ett horisontellt streck i betygsdokumenten.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Med beslut om betyg avses både beslut att sätta betyg och beslut att inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs.

I Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) finns bestämmelser om hur betygs katalogen ska utformas. I 4 § anges att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg. Enligt 7 § ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt, får uppgiften istället skrivas under elektroniskt. Vilka uppgifter om beslut om betyg som betygs katalogen ska innehålla framgår av 9-11 §§. Enligt 9 § ska beslut om att inte sätta betyg enligt 6 kap. 19 § skolförordningen markeras med ett horisontellt streck.

I förarbetena till skollagen anges att om det på grund av en elevs frånvaro inte går att bedöma om en elev har nått upp till de kunskapsmål som minst ska uppnås, ska betyg inte sättas. Att inte sätta ett betyg är också en form av betygsbeslut som ska dokumenteras med ett horisontellt streck i betygs katalogen. En elev som "får streck" kan givetvis besitta kunskaper i ämnet, men eleven har inte visat detta för läraren på grund av omfattande frånvaro. Avsaknad av underlag gör att det inte går att bedöma elevens kunskaper och resultat. Betygsättning förutsätter således att en elev har deltagit i undervisningen på ett sådant sätt att läraren kunnat göra en kontinuerlig bedömning av elevens utveckling. En sådan bedömning torde kunna göras oavsett om undervisningen sker i klassrum eller inom vuxenutbildning på distans. Eleven kan också ha visat prov på sina kunskaper i en prövning. Streckmarkeringen anger däremot att en elev varit frånvarande i sådan omfattning att en bedömning av en elevs kunskaper inte kunnat göras. Streck bör därför inte definieras som ett betygssteg. Genom att en streckmarkering innebär att något betyg inte sätts blir skillnaden mellan att ha försökt att uppnå målen och att över huvud taget inte ha deltagit tydlig. Att inte sätta betyg är ett beslut som i vissa fall också får rättsverkan för eleven. Det är således ett beslut som måste användas restriktivt. (Prop. 2008/09:66 s. 9)

Skolinspektionens bedömning

Bedömning och betygsättning vid avsaknad av betygsunderlag

Skolinspektionen finner att rektorn inte säkerställer att bedömning och betygsättning sker i enlighet med författningarna. Detta då det av utredningen framgår att elever som varit frånvarande från undervisningen i sådan omfattning att det saknas underlag för bedömning av elevens kunskaper inte får ett streck i betygs katalogen utan får sitt tidigare terminsbetyg uppflyttat. Det framgår vidare att rektorn instruerat lärarna att endast sätta ett streck i ämnet när det inte finns något underlag alls att bedöma. En elev som varit frånvarande från undervisningen en hel termin kan därför likväl få ett betyg vid terminens slut.

Om det på grund av en elevs frånvaro inte går att bedöma om eleven har nått upp till de kunskapsmål som minst ska uppnås, ska betyg inte sättas utan eleven ska istället få ett streck i betygskatalogen. Exakt var gränsen går för om underlaget ska anses tillräckligt för att sätta betyg kan bara läraren avgöra. Betygssättning förutsätter dock att eleven har deltagit i undervisningen på ett sådant sätt att läraren kunnat göra en *kontinuerlig bedömning* av elevens utveckling.

Liksom rektorn uppgett är det inte lättolkat vad det innebär att ”sakna underlag”. Enligt Skolinspektionen är det dock svårt att göra en kontinuerlig bedömning av elevens kunskaper ifall underlag helt saknas från den senaste terminen och det är i vart fall felaktigt att flytta upp ett tidigare terminsbetyg vid avsaknad av underlag. Om läraren bedrivit undervisning i ämnet under terminen, ska eleven antingen få ett nytt betyg eller ett streck i betygskatalogen.

Sambedömning inför betygssättning och signering av betygskatalogen

Skolinspektionen bedömer vidare att rektorn inte säkerställt att sambedömning inför betygssättning och signering av betygskatalogen skett i enlighet med gällande bestämmelser. Utredningen visar att vissa betyg, exempelvis betyg i ämnena textilslöjd, trä- och metallslöjd samt moderna språk franska, endast har beslutats av en olegitimerad lärare, vilket utgör en brist.

Val av ingripande

Bedömning och betygssättning vid avsaknad av betygsunderlag

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Sollefteå kommuns verksamhet vid Nipanskolan F-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bedömning och betygssättning vid avsaknad av betygsunderlag. Skolinspektionen finner därför skäl att tilldela Sollefteå kommun en anmärkning.

Sambedömning inför betygssättning och signering av betygskatalogen

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Sollefteå kommuns verksamhet vid Nipanskolan F-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller sambedömning inför betygssättning och signering av betygskatalogen.

Skolinspektionen bedömer dock att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse genom att rektorn tagit fram en ny plan för hur sambedömning ska ske inför betygssättning och säkerställt att alla olegitimerade lärare har en medbedömande legitimerad lärare som också kan signera betygskatalogen. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa i denna del.

Områden utan konstaterade brister

Studiero och ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn, lärare och elevhälsan uppger att studieron på skolan varierar mellan olika klasser och ämnen. Denna bild delas av de intervjuade eleverna, som beskriver studieron som generellt sett bra men sämre under vissa lektioner. Enligt eleverna i årskurs 9 är det väldigt tyst och lugnt på många lektioner, men "lite stökigt" på lektionerna i moderna språk och svenska. Eleverna i årskurs 6 uppger att det är "pratigt" på lektionerna i tyska, bild samt hem- och konsumentkunskap, men de tycker samtidigt att studieron överlag har blivit bättre sedan de bytt lärare i vissa ämnen. De uppger vidare att studieron förbättrats sedan klasserna gjordes om inför årskurs 6. Även lärarna uppger att studieron i årskurs 6 har blivit bättre, liksom studieron i årskurs 9.

Rektorn uppger att skolan har gjort insatser i både fjolårets årskurs 5 och årskurs 6 utifrån signaler om bristande studiero. Förutom att skolan har gjort om klassindelningen i fjolårets årskurs 5, och därigenom skapat mindre och blandade klasser, så har skolan gjort insatser i undervisningsgrupperna i tyska. Personal i elevhälsan berättar att de också är involverade i arbetet med studieron på skolan, bland annat genom att de gör klassrumsobservationer och stöttar upp lärare i de ämnen där studieron är dålig.

Såväl elever som lärare uppger att det finns ordningsregler på skolan och att dessa har tagits fram under medverkan av eleverna. Enligt lärarna inleddes förra läsåret med att eleverna fick ge förslag till och diskutera olika ordningsregler, som elevrådet sedan arbetade vidare med. Lärarna uppger att det inte har upprättats några nya regler för det här läsåret. Enligt rektorn har elevrådet dock fått i uppdrag att ta fram nya ordningsregler för skolan. Rektorn uppger vidare att det utöver ordningsregler finns klassrumsregler, som lärarna och eleverna har tagit fram tillsammans i de olika klasserna. Eleverna i årskurs 9 berättar att ifall en elev bryter mot någon regel, så kan det leda till hemringning eller att eleven blir utvisad ur klassrummet. Läraren ger eleven en tillsägelse först och oftast är det tillräckligt för att eleven ska sluta med det ordningsstörande beteendet.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp och orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp

och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Det är rektorn som beslutar om ordningsregler.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller studiero och ordningsregler. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn har i samband med Skolinspektionens informationsinhämtning inför tillsynsbesöket uppgett att skolans elevhälsa består av två skolsköterskor, två kuratorer, en studie- och yrkesvägledare samt tre speciallärare. Enligt rektorn har skolan även tillgång till kommunens centrala elevhälsa, där det finns specialpedagoger, logoped, psykolog och skolläkare. Vid intervju med elevhälsans personal uppger de att skolan numera även har en skolvård som ingår i elevhälsan. Skolvårdens uppgifter består i att ge stöd till lärarna i klassrummen, ha en stöttande roll för eleverna på skolan samt att medverka vid elevhälsomötena.

Elevhälsans personal berättar att de har veckovisa möten där de träffas och diskuterar eleverna på skolan. Mötena är olika utformade, där elevhälsan ena veckan fokuserar på eleverna i förskoleklass och årskurserna 1-6 och nästkommande vecka fokuserar på eleverna i årskurserna 7-9. En gång i månaden har elevhälsan ett större möte, EHM, där de överser samtliga årskurser på skolan. Enligt elevhälsans personal finns det en utarbetad struktur för hur lärare ska gå tillväga om de vill diskutera en elev vid ett elevhälsomöte.

Elevhälsans personal uppger vidare att skolläkaren och skolpsykologen inte deltar vid elevhälsans veckovisa möten. Skolläkaren är på skolan ungefär en gång i månaden, medan psykologen främst kopplas in vid behov. I de fall psykologen deltar i utredningar om särskilt stöd, så är det när kuratorn och specialpedagogen anser att psykologens kompetens är nödvändig. Det är rektorn som ytterst avgör om skolpsykologens kompetens ska köpas in, men enligt elevhälsans personal har rektorn hittills aldrig nekat till att ta in psykologen.

Rektorn förklarar att psykologen är i Sollefteå ett begränsat antal dagar varje månad och då har möjlighet att träffa skolans personal. Rektorn anser dock att mer psykologtid vore önskvärt, för att snabbare kunna genomföra fördjupade utredningar, men tillägger samtidigt att den nuvarande tillgången till psykologisk kompetens inom elevhälsan inte har påverkat någon elevs rätt till att få särskilt stöd.

Elevhälsans personal uppger att det förut var vanligt att psykologen enbart kallades in i samband med utredningar, men att psykologen numera har blivit mer involverad även i skolans utvecklingsarbeten. För närvarande arbetar psykologen med ett projekt för förskolan till och med årskurs 3 som handlar om bemötande

och problem som uppstår med elever avseende krav och förmåga. Elevhälsans personal berättar att de efter vårens utvärderingar har identifierat två tydliga problemområden bland eleverna, frånvaro och stress, som nu är "fokusområden" som de arbetar med på gruppnivå.

Rektorn uppger att samtliga elever vid skolan erbjuds tre hälsobesök. Hälsobesöken genomförs i förskoleklass, årkurs 4 och årskurs 7.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det finnas elevhälsa för eleverna i förskoleklassen och grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Enligt 2 kap. 27 § skollagen ska varje elev i grundskolan erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att arbetet med elevhälsa i stor utsträckning bör vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. De mer generellt inriktade uppgifterna där elevhälsans medverkan är viktig rör bland annat elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak och alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Skolan ska ha tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens, men det är huvudmannen som utifrån lokala behov och förutsättningar avgör i vilken utsträckning de olika kompetenserna ska finnas. Det måste dock finnas tillgång till personal inom elevhälsan i den utsträckning som krävs för att skolan ska kunna ge eleverna de insatser de behöver. Huvudmannen kan själv anställa personalen inom elevhälsan eller ordna det på annat sätt. (Prop. 2009/10:165 s. 275 ff. och 656)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Även om rektorn upplever att det vore bra om skolan hade en större tillgång till skolpsykolog, kan Skolinspektionen konstatera att det trots allt finns en psykolog från kommunens centrala elevhälsa som arbetar mot skolan för att tillgodose elevernas behov av psykologiska insatser. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Hantering av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn har i samband med Skolinspektionens informationsinhämtning inför tillsynsbesöket uppgett att antalet elever med en problematisk skolfrånvaro är "alarmerade högt" för högstadiet. Enligt rektorn hade under läsåret 2021/2022 åtta elever i årskurs 7, 18 elever i årskurs 8 och 14 elever i årskurs 9 en så pass hög frånvaro att den betecknades som problematisk. Därutöver var det två elever i lågstadiet och fem elever i mellanstadiet som också hade en problematisk skolfrånvaro.

Elevhälsan uppger att det tidigare saknats rutiner på skolan kring inrapportering av frånvaro. Enligt elevhälsan har den nuvarande rektorn emellertid infört nya rutiner, varvid det uppdagats att det finns ett flertal elever på skolan med mycket hög frånvaro. Såväl lärarna som rektorn uppger att pandemin har varit en bidragande orsak till den höga elevfrånvaron.

Eleverna berättar att närvaron på skolan förbättrats under hösten. Eleverna i årskurs 6 vet inte om någon elev som för närvarande har mycket frånvaro. Eleverna i årskurs 9 känner till en elev som fortfarande har hög frånvaro, men tillägger att eleven är hemma av medicinska skäl. Den eleven får stödinsatser utifrån sin frånvaro. Eleverna berättar vidare att lärarna ofta gör upprop eller bara kollar så att alla elever är närvarande på lektionen. Enligt eleverna informeras deras föräldrar så fort läraren anmälaren att de inte är på lektionen.

Vid intervjuerna redogör rektorn, elevhälsan och lärarna för skolans rutiner vad gäller att uppmärksamma och utreda elever med problematisk skolfrånvaro. De berättar att lärarna för närvarokontroll på eleverna och registrerar eventuell frånvaro i skolans digitala frånvarosystem. Rektorn följer varje månad upp och sammanställer elevernas frånvaro. Om en elev har mer än 10 procents frånvaro får lärarna lämna en kommentar till rektorn och uppge ifall de är oroliga över frånvaron eller inte. Detta oavsett om frånvaron är anmäld eller oanmäld. Enligt rektorn utgör 20 procents frånvaro under två månader gränsen för när skolan startar en utredning kring orsakerna till elevens frånvaro. Rektorn gör då även en anmälan till huvudmannen om att en frånvaroutredning initierats.

Mentorn tar inledningsvis kontakt med elevens vårdnadshavare och förklarar att frånvaron medför problem med att nå målen samt försöker utreda vad frånvaron beror på (steg ett). Skolan har tagit fram ett frågebatteri som mentorn kan använda sig av för att få fram information om elevens situation. När mentorn ringt hem till vårdnadshavarna utan att det har lett till något resultat ska mentorn gå vidare. Mentorn lyfter då eleven vid ett elevhälsomöte. Vad som därefter händer beror på vilken information som framkommer om eleven och dennes situation vid mötet. Rektorn berättar att om frånvaron fortsätter så kallas vårdnadshavare och elev till skolan för ett möte med mentorn (steg två) och eventuellt kan det även bli aktuellt med ett möte med rektorn (steg tre). Elevhälsan kan också kopplas in och delta vid mötena. Elevhälsans personal uppger att samtliga kompetenser i

elevhälsoteamet kan delta i utredningen av orsakerna till elevens frånvaro och att det också har förekommit. Lärarna berättar att om frånvaron är anmäld får eleven exempelvis prata med skolsköterskan för att utreda eventuell sjukdom och ifall det rör sig om en långvarig anmäld frånvaro kräver skolan in ett läkarintyg av elev och vårdnadshavare. Enligt elevhälsan går det fort från det att en elev med hög frånvaro uppmärksammas till att något händer. Mentorns kontakt med elevens vårdnadshavare sker oftast inom en vecka och hela utredningsfasen brukar ta ungefär en månad.

Vid Skolinspektionens fråga till rektorn om hur många frånvaroutredningar som genomfördes under läsåret 2021/2022 uppger rektorn att en frånvaroutredning i någon form av de tre stegen i frånvarorutinen har genomförts för samtliga elever som till Skolinspektionen redovisats som elever med problematisk frånvaro. Även elevhälsans personal uppger att alla hemmasittare är utredda.

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning över hur skolan har utrett och arbetat med 10 elever med problematisk skolfrånvaro. Av den framgår att orsakerna till elevernas frånvaro i samtliga fall har utretts av skolan och att elevhälsan varit involverade i utredningarna. Alla elever har lyfts i elevhälsomöten/elevhälsoteamet, åtgärder har vidtagits för att försöka komma tillrätta med elevernas frånvaro och elevernas skolsituation har kontinuerligt följts upp av skolan. I vissa fall har skolan även haft möten med externa aktörer kring elevens skolsituation.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 17 § skollagen ska en elev i förskoleklassen och grundskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Sollefteå kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller hantering av frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Rebecka Rasmuson.

Jurist Elina Axelsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Anders Holmgren och Fredrik Asplén medverkat.